

אֶזְמֶרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדֵי

בהשראת רבי נתן מברסלב

מסלול פירוש לברכות השחר, מתוך אפליקציית אנשי בוקר

מודה אני

עקר החיים להודות

כשאדם רואה שהוא רחוק מהשם יתברך, זה בחינת שינה. וכשהוא מחפש ומבקש ומוצא בעצמו עדיין איזו נקודה טובה, ומודה עליה, זה בחינת התעוררות השינה. ועל כן פותחין את היום במודה אני, כי ההודאה על המעט טוב שנשאר היא עצמה היקציה: לא קמים ואחר כך מודים, אלא ההודאה היא הקימה, וזה עיקר החיים.

על נטילת ידיים

מימי הדעת

השינה היא הסתלקות הדעת, בחינת לילה וחושך, ואז אין לאדם על מה לסמוך כי אם על אמונה בלבד. ועל כן תכף כשמתעורר צריכין ליטול את הידיים במים, שהם בחינת מימי הדעת, מימי החסד. כי הידיים הן כלי המעשה, ובהן מתחיל האדם להביא את הדעת שחזרה אליו לתוך העולם.

אשר יצר

חכמה לברר

אשר יצר את האדם בחכמה, בחכמה דייקא, כי חכמה גדולה היא לברר את הטוב מתוך הפסולת, וזה עיקר חיי האדם. והגוף יודע להוציא את מה שאין לו קיום בפנים, ומזה ילמד האדם על נפשו: לא כל מה שנדבק בו בלילה צריך להישאר בו, וגם ההוצאה הזאת היא חיים.

אלהי נשמה

תחית המתים שבכל בקר

השינה היא אחד משישים במיתה, והתעוררות השינה היא בחינת תחיית המתים ממש, כמו שאנו מברכין המחזיר נשמות לפגרים מתים. ועל כן הנשמה שבקרבך עכשיו אינה מובנת מאליה: היא פיקדון שהוחזר לך הבוקר. ולמה הוחזר? להודות ולהלל, כי זה עיקר חיות הנשמה.

הנותן לשכוי בינה

להבחין בין יום ובין לילה

כי הנקודה הטובה היא בחינת יום, והרע הוא בחינת לילה וחושך, וכל זמן שהם מעורבים זה בזה אין האדם יודע היכן הוא עומד. והתרנגול אינו עושה את האור, אלא מבחין בו ראשון. וזהו הנותן לשכוי בינה: שיזכה האדם למצוא בתוך חשכת אתמול את הנקודה שהיא כבר בוקר, ואז נבדל הרע מן הטוב.

פוקח עורים

עור המגשש באפלה

בעת שנתנו ונפילנו היה האדם בבחינת עיוור המגשש באפלה, שאינו רואה בעצמו שום טוב כלל. ועכשיו, על ידי הנקודה הטובה שמצא בעצמו, פקח ה' את עיניו. ופקיחת העיניים אינה לראות את העולם, אלא לראות את עצמו מחדש: נקודה אחת שלא נתקלקלה, ומשם רואים את הכול.

מתיר אסורים

בית האסורים ממש

כי מי שנפל ומתיימש מעצמו הוא בבית האסורים ממש, ובשעת שינה הוא כאסור בשביה ובעבדות. והנקודה הטובה שמצא בעצמו אינה רק לנחמו, אלא גם להתירו, כי על ידי הנקודה הטובה נותר מאסוריו. ועל כן החירות מתחילה בדבר קטן מאוד, שהאדם מסכים לראותו.

זוקף כפופים

מכף חובה לכף זכות

הכפיפות באה כשאדם דן את עצמו כולו לכף חובה, ואז אינו יכול לשאת את ראשו. וכשמוצא בעצמו איזה מעט טוב, מוציא את עצמו מכף חובה לכף זכות, ואז נזקק מכפיפתו. ואין זו גאוה חס ושלום, כי הוא אותו אדם על אותה קרקע, אלא שקומתו חזרה אליו.

מלביש ערומים

בגדי פאר

על ידי הנקודות הטובות שמתגלות באדם נעשים לבושים, בחינת בגדי פאר, בחינת ישראל אשר בך אתפאר. והבגד שלובש בבוקר הוא הצורה שבנה לעצמו במעשיו. ואם יש בו בוש מה שבעבר, הבושה מידה טובה היא, כי זה עיקר התשובה, והלבושים הם תיקון הבושה.

הנותן ליעף כח

כח בתוך העייפות

לא נאמר שהעייפות נסתלקה, אלא שנתן לו כוח בתוך עייפותו הגדולה, שיוכל עדיין להתעורר משנתו. ועל כן אין האדם צריך להרגיש טוב כדי לברך, כי הברכה היא על זה עצמו: שבתוך הכבדות נתחדש בו כוח, בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך.

רוקע הארץ על המים

ארץ היא בחינת אמונה

כי ארץ היא בחינת אמונה, כמו שכתוב שכן ארץ ורעה אמונה, והמים שתחתיה הם בחינת מים עמוקים עצה בלב איש, ועיקר קיום האמונה הוא על העצות. נמצא שהקרקע שהאדם עומד עליה בבוקר אינה מובנת מאליה, אלא נרקעת בכל יום מחדש על עומק שאינו רואה. ויש לו על מה לעמוד, גם קודם שיודע לאן ילך.

המכין מצעדי גבר

בעצתך תנחני

הרגליים הן בחינת עצות, כמו שכתוב וכל העם אשר ברגלך, ההולכים אחר עצתך, שכן עיקר הילוך האדם בדרכי ה' הוא על ידי עצות טובות, ועל כן אנו מבקשים בעצתך תנחני. נמצא שהברכה אינה על כוח הרגליים בלבד, אלא שידע האדם לאן לפסוע היום, שהרי הליכה בלי עצה אינה הליכה.

שעשה לי כל צרכי

שמירה לרגלים

מברכין שעשה לי כל צרכי על המנעלים, שהם שמירה לרגליים. והרגליים, שהן העצות, צריכות שמירה גדולה שלא ייגוף באבן רגלו, שלא ייכשל חס ושלום בעצות רעות של בני העולם. ועל כן כל צרכי אינו שיש לו הכול, אלא שיש לו במה לשמור את הדרך שבחר.

אוזר ישראל בגבורה

והאמונה אזור חלציו

אוזר ישראל בגבורה זה בחינת האמונה שנתגדלה על ידי העצות, כמו שכתוב והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו. וגבורה זו אינה להתקשות, אלא להיות מוחזק. שהרי עיקר הענווה הוא שיהיה אין ממש, ואף על פי כן חזק ואמץ וגיבור חיל מאוד לעמוד כנגד כל המונעים.

עוטר ישראל בתפארה

ראש דברך אמת

מברכין עוטר ישראל בתפארה על עטיפת הראש, וזה בחינת ראש דברך אמת, בחינת תפארת, בחינת יעקב, שמשם עיקר קיום האמונה. נמצא שהאמונה אוזרת את המותניים והאמת מעטרת את הראש. ומה שמניח האדם על ראשו בבוקר אינו קישוט, אלא הכרזה במה יתחיל: באמת.

שלא עשני גוי

שלא נפל לגמרי

אילו לא היה מוצא בעצמו את הנקודה הטובה, היה יכול ליפול לגמרי חס ושלום ולאבד את חלקו. ועכשיו, על ידי שנתעורר ונתחזק, הוא מודה ומשבח: שלא עשני גוי, שהרי הנקודה הישראלית שבו לא כבתה. וכל אחד מישראל צריך להודות על חלקו בכל יום, ועל ידי ההודאה עצמה מתעוררת נקודתו הטובה.

שלא עשני עבד

מעבדות לבן

בשעת שינה הוא כאסור בשביה ובעבדות, שהרי תשעה קבין שינה נטלו עבדים, והעבד מוטל תחת כוחות שאינו מנהיגם. ובהקיצו מבחינת עבדות מברך שלא עשני עבד: מתיר אסורים היא היציאה, וזוהי הזהות שחוזרים אליה. ובן מלך שנתחלף בבן שפחה צריך בכל יום לברר מחדש שהוא בן.

שלא עשני אשה

האיש מברך

שלא נחלפה נשמתו

שלוש הברכות, שלא עשני גוי ועבד ואשה, נאמרות בכל בוקר על שלא נחלפה נשמתו, שניצלה נפשו מבחינת החליפין שנמשכין מהיכלי התמורות, ששם הכול דומה למקורו ואינו הוא. ובבוקר, כשעדיין הכול מטושטש, מברכין על הדבר הפשוט ביותר: הנשמה שחזרה אליי היא שלי, לא נתחלפה.

שעשני כרצוני

האשה מברכת

רצון חדש דקדושה

בפרט בבוקר, שמתחדשת הנשמה בבחינת חדשים לבקרים, צריכין להתחזק ברצון חדש דקדושה. ועל כן שעשני כרצוני אינו השלמה עם הגורל, אלא הכרזה: הנשמה שחזרה אליי הבוקר היא שלי, כמו שהיא, ורצוני יתברך שעשאני כך מתחדש בי בכל יום, ואני מתחדשת עימו.

המעביר חבלי שנה

כאלו לא התחיל עדין

בכל יום ויום בבוקר צריכין להתחיל לעסוק בעבודת ה' מחדש, בבחינת חדשים לבקרים, כאילו לא התחיל עדיין מעולם כלל. וזהו המעביר שינה מעיני: לא רק הכבדות עוברת, אלא גם אתמול, שאינו נמחק, אבל אינו קובע. וכל זה על ידי החסד.

ויהי רצון

בקר דאברהם

זהו שחותם הגומל חסדים טובים, כי הכול על ידי החסד, בחינת בוקר דאברהם איש החסד, שמטה כלפי חסד. ולא האדם חילץ את עצמו, אלא מצא נקודה טובה מפני שהדין הוטה כלפי חסד עוד קודם שנתעורר. ועכשיו, כשיודע שהכול חסד, יכול לבקש: תרגילני.

יהי רצון מלפניך

הצילני מיאוש

אסור לאדם לייאש את עצמו, וצריך להתגבר ולעורר את עצמו משנתו על ידי המעט טוב שמוצא בעצמו עדיין. ועל כן, אחרי שמצא, מבקש שישמרו לו את זה: הצילני מעיני פנים, מיצר הרע, מפגע רע, מכל מה שיבוא היום לקחת ממני את הנקודה שמצאתי הבוקר.

ברכות התורה

לקבל את התורה מחדש

אחר השינה בלילה צריך לקבל בכל יום את התורה מחדש, שהרי הוא יתברך נותן לנו את התורה בכל יום מחדש, והתורה אינה ספר שהמתין על המדף. ועל כן מבקשין והערב נא: שתהיה התורה מתוקה וערבה בפנינו, שנרגיש את נעימת ערבת מתיקת דבריה, ולא רק נבין אותם.

אשר בחר בנו

להודות על חלקו

עיקר ברכת התורה הוא אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, שאצל דתי העמים, שהם חוק המלכות לתיקון המדינה, אין שייך התחדשות בכל יום, לא כן תורתנו הקדושה. וכל אחד מישראל צריך להודות על חלקו בכל יום, ועל ידי ההודאה מעורר את נקודתו הטובה. וחזרנו אל הנקודה.

אל היום החדש

אֶזְמֶרָה לַאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי

כשאדם רואה שהוא רחוק מהשם יתברך, זה בחינת שינה, שהיא אחד משישים במיתה. והלילה לא היה רק חושך בחוץ: היה בו עיוור המגשש באפלה, אסור בבית האסורים, כפוף, עבד, עיף. ומה מעורר אותו? לא הרגשה טובה ולא מעשה גדול, אלא כשהוא מחפש ומבקש ומוצא בעצמו עדיין איזו נקודה טובה, ומחיה ומשמח את עצמו, זה בחינת התעוררות השינה.

ומן הנקודה הזאת נמשך כל הבוקר: היא הבחינה בין יום ובין לילה, פקחה עיניים, התירה, זקפה, הלבישה, נתנה כוח בתוך העייפות. היא נעשתה ארץ של אמונה ורגליים של עצה, מנעלים ואזור ועטרה של אמת. היא החזירה את האדם להיות בן ולא עבד, ופתחה לו את התורה מחדש.

והכול על ידי החסד, בחינת בוקר דאברהם, כי הדין הוטה כלפי חסד עוד קודם שנתעורר. ועל כן אסור לאדם לייאש את עצמו כלל, וכל יום מתחיל כאילו לא התחיל עדיין מעולם. אזמרה לאלהי בעודי: כל זמן שנשאר בי עוד מעט, יש על מה לזמר. מעתה על כל פנים.